

Leeftocht

Proviand voor onderweg

PROGRAMMA SEIZOEN 2018-2019

...voor wie het allemaal wel gelooft...

KERKENTR MMEL

Leeftocht 2018-2019

Met veel enthousiasme is het nieuwe programma van Leeftocht samengesteld. We denken dat er voldoende keuzemogelijkheden zijn. Zo zijn er bekende onderwerpen maar vooral veel nieuwe. Misschien zijn erbij die nieuwsgierigheid oproepen. Laat je verrassen! We zijn blij, dat de uitgave van ons programmabladd ook dit jaar weer mogelijk is dankzij de nauwe samenwerking met de redactie van de Kerkentrommel. Het gezamenlijke streven is: een bijdrage leveren aan vorming en ontwikkeling van mensen binnen en buiten de kerk, dit in relatie tot God en tot elkaar.

Leren is immers een levenslang proces, waarin mensen zich verder ontwikkelen in kennis, houding, vaardigheden en gevoel. Het leidt tot veranderd handelen, tot groei in de ontmoeting met het Geheim, met elkaar, jezelf en je omgeving.

Het is een bewustwording van gedachten en gevoelens in jezelf en in de wereld om je heen; het is een leren dat gericht is op een ontwikkeling van binnenuit.

Zo krijg je vaardigheid en kennis in handen, passend gereedschap in de contacten met de medemens.

De start is op zondag 23 september om 19.00 uur met de musical 'Spiegels' door de Gospel-groep 'Onze Opdracht'. Je hoeft je hiervoor niet op te geven.

Net als voorgaande jaren rekenen wij ook nu weer op een groot aantal deelnemers! Neem gerust anderen mee, die dit blad niet kregen maar wel geïnteresseerd zijn. Een extra exemplaar nodig? Kijk eens in één van de kerken of bel een contactpersoon. Hoe je je kunt aanmelden staat achterin dit blad. Wij hebben er zin in, u en jij ook?

Namens de werkgroep Gemeentetoerusting,
Henk Alberts

Inhoudsopgave en agenda 'Leeftocht'

Op **pagina 23** vind je alle activiteiten overzichtelijk en op datum gerangschikt. Een inhoudsopgave en agenda in één. Gemakkelijk als je snel even wilt controleren wanneer een bepaalde activiteit staat gepland.

Start met de musical 'Spiegels'

door de Gospelgroep 'Onze Opdracht'

Datum en tijd: zondag 23 september om 19.00 uur
Plaats: Vredehorst
Contactpersoon: Gretha van Mulligen,
tel. (0528) 273010
e-mail: gvanmulligen@ziggo.nl

Voor deze activiteit is aanmelding niet nodig.

Een paar jaar geleden openden wij ons Leeftocht-seizoen met de musical 'Levend Water' van gospelkoor 'Onze Opdracht' uit Dwingeloo. In de wijde regio zijn hiervan tientallen voorstellingen geweest en ook bij ons in de Vredehorst was het een groot succes.

Het koor vond het tijd voor iets nieuws en komt dan nu ook met een nieuwe musical: 'Spiegels'.

Ook deze musical is bedacht en gemaakt door de leden van het koor. Van teksten tot decor, van kleding tot toneelspel, van choreografie tot beamer-beelden, van verhaallijn tot lichteffecten en wat er verder bij komt kijken, alles is en wordt door eigen mensen gedaan.

In de musical 'Spiegels' wordt geput uit een vat vol gelijkenissen.

De Bijbel staat vol met gelijkenissen; spiegelverhalen die Jezus

aan de mensen om zich heen vertelde om dingen duidelijk te maken. Door alledaagse zaken te gebruiken in zijn verhalen, werd de mensen een spiegel voorgehouden. Hierdoor werd duidelijk wat de bedoeling is in Gods Koninkrijk.

Ook in onze tijd is het goed om in de spiegel te kijken. Wat zie je, wat hoor je, wat kun je ermee? Wie goed kijkt en zijn of haar oren spitst, zal in deze musical door middel van de Spiegel veel over Gods woord kunnen leren.

De hoofdrol wordt vertolkt door Auke Mennega, die ook in de vorige programma's op een professionele manier de mensen wist te boeien en te raken.

Gospelkoor 'Onze Opdracht' staat onder leiding van dirigent Centinus Lubberts uit Veendam. Hij heeft inmiddels jarenlange ervaring met dit koor, dat het evangelie uit wil dragen met zang, muziek en meer.

"Het is moeilijk om je eigen gezicht zonder een spiegel te zien"

Dr. Phil Mc Graw, Am, Psycholoog en TV presentator

01 Gevangenzorg Nederland

Inleider: Martin Weismann
Datum en tijd: donderdag 27 september om 19.30 uur
Plaats: Grote Kerk
Contactpersoon: Eefke Weismann-Hooijer, tel. 06 55990920
e-mail: eefkewh@gmail.com

Bijbelse opdracht – Mattheüs 25:36:

“Ik was in de gevangenis en u bent bij Mij gekomen.”

Martin Weismann hoopt op donderdag 27 september een presentatie te geven over het werk van Gevangenzorg Nederland, een christelijke vrijwilligersorganisatie voor gevangenen, tbs-patiënten en hun familieleden. Er is veel onbekendheid over het leven in de gevangenis en alles wat daarmee samenhangt. U kunt deze avond meer te weten komen over het werk van Gevangenzorg Nederland en het leven in de gevangenis.

Martin Weismann is sinds enkele jaren ouderling binnen de Hervormde Wijkgemeente Centrum. Tevens is hij reeds jarenlang bezoeker/vrijwilliger bij Gevangenzorg Nederland en ervaringsdeskundige.

Het eerste deel van de avond zal Martin een beeld schetsen van het werk van de Gevangenzorg Nederland en zijn ervaringen als bezoeker/vrijwilliger.

In het tweede deel zal O.G., een ex-gedetineerde, vertellen hoe het is als onterecht gedetineerde 16 maanden in een cel te moeten doorbrengen.

Tot slot zal Martin u een aantal stellingen voorleggen waarover we met elkaar in gesprek kunnen gaan.

“Gedenk de gebondenen als waart ge mēt hen gebonden”

Hebreeën 13:3, Naardense Bijbel

02 Henri Nouwen: Eindelijk thuis

Inleider: ds. Cees J. 't Lam
Data: woensdag 3, 17, 31 oktober en 14 november
Tijd: 20.00 uur
Locatie: Herman Bavinkhuis
Contactpersoon: Akke Bouwhuis tel. (0528) 275659
e-mail : wouterenakke@home.nl

'Een ogenschijnlijk onbeduidende confrontatie met een reproductie van Rembrandts "De terugkeer van de verloren zoon" vormde het begin van een lang, geestelijk avontuur. Als een twintigste-eeuwse zoeker naar de zin van het leven, werd ik steeds meer in beslag genomen door een schilderij uit de zeventiende eeuw, waarop een gelijknis uit de eerste eeuw is uitgebeeld. Ik bleef er maar mee bezig. Dat ene kunstwerk en

dat bijzondere Bijbelverhaal dat daarin opgesloten ligt, namen mij als het ware mee op een spannende ontdekkingstocht. Ik ging mijn roeping opnieuw verstaan en vond de inspiratie om haar met nieuwe moed gestalte te geven in mijn leven.'

Aan het woord is Henri Nouwen. Hij was een Nederlands katholiek priester. Hij studeerde psychologie

en theologie, was onder andere docent en hoogleraar in de pastoraaltheologie en vanaf 1986 pastor van een gemeenschap voor verstandelijk gehandicapten. In 1996 is hij op 64-jarige leeftijd overleden. In zijn boek *Eindelijk thuis* vlecht Henri Nouwen drie verhaallijnen tot een ontroerend geheel: de gelijknis van de verloren zoon, het schilderij van Rembrandt en zijn eigen geloof in God.

In vier avonden maken we kennis met de mens Henri Nouwen en zijn boek. De eerste avond draagt een inleidend karakter. We zullen wat filmmateriaal bekijken en vertellen aan elkaar wat we eigenlijk zelf zien op dat schilderij van Rembrandt. Op de volgende drie avonden gaat het achtereenvolgens over de jongste zoon, over de oudste zoon en over de vader. De vier avonden vormen een geheel, maar kunnen ook best afzonderlijk worden bijgewoond.

Hillary Clinton raadt iedereen aan dit boek te lezen. 'Het boek dat mijn leven het meest beïnvloedde; met universele, tijdloze lessen voor alle mensen.' Ik ben benieuwd of we het met haar eens zullen zijn. In ieder geval gaan we de kennismaking met Henri Nouwen en zijn boek aan in Hoogeveen. Iedereen die dat samen met mij wil doen is van harte welkom.

“Het kenmerk van gezegende is dat zij, overal en altijd, woorden van zegen spreken”

Henri Nouwen

03 Meditatief schilderen rond het Zonnelied

Inleider: ds. Monica Schwarz
Datum en tijd: dinsdag 9 oktober om 19.30 uur
Plaats: Oosterkerk
Contactpersoon: Betty Bosman tel. (0528) 273052
e-mail: betty_bosman@hotmail.com

Het Zonnelied van Franciscus van Assisi is meer dan 800 jaar oud, maar nog steeds springlevend. Dit oude lied is tot in onze tijd een inspiratiebron voor velen. Wat voor beelden roept het Zonnelied bij ons op?

We horen iets over de schrijver en over de achtergronden van het lied. Vervolgens gaat ieder van ons op eigen wijze met dit lied aan de slag. Welke regels raken jou het meest? Dat ga je uitbeelden met acrylverf op doek.

Aan het einde van de avond hebben we samen het hele zonnelied geschilderd. We kijken naar elkaars werk en horen het verhaal daarbij en zo gaat ieder met het eigen, unieke kunstwerk naar huis.

Onkosten voor het materiaal: € 7,00

Zie ook www.veelstemmiglicht.nl voor meer informatie over ds. M. Schwarz.

"In meditatie ligt grote schoonheid"

Krishnamurti, in India geboren spiritueel leraar (1895-1986)

04 Zolang wij adem halen

Een samen-zingavond met Sytze de Vries

Inleider: ds. Sytze de Vries
Datum en tijd: dinsdag 9 oktober om 20.00 uur
Plaats: Hoofdstraatkerk
Contactpersoon: Tineke Kombrink, tel. (0528) 271441
e-mail: kombrink.t@kpnmail.nl

'Zolang wij adem halen' is de eerste regel van een lied, dat ook in het nieuwe Liedboek is opgenomen. Het is één van de meest bekende liederen van Sytze de Vries. Dit lied spreekt van de krachten die door ons gezang losgemaakt kunnen worden. Waarom zijn geloven en godsdienst zo onlosmakelijk verbonden met zang en muziek? Waarom zingen we in de kerk? En soms, helaas, alléén nog maar in de kerk? Wat gebeurt er met ons als we zingen?

Ds. de Vries zal ons aan de hand van een aantal van zijn liedteksten mogelijke antwoorden aanreiken. Lieder die we

ook samen zullen zingen. De cantorij van de Oosterkerk zal hierbij haar medewerking verlenen.

De inleider was predikant in de Oude Kerk in Amsterdam. Hij is bekend van NCRV en IKON- radio en tv en van zijn boeken met liederen, gedichten, beschouwingen en liturgische teksten. In het Nieuwe Liedboek 2013 staan meer dan 100 teksten van zijn hand.

De laatste jaren verschenen er ook twee bundels met door hem vertaalde liederen uit de Engelse traditie, onder de titel 'Het liefste lied van overzee'. Ook een paar van deze klassiekers zullen op het programma staan.

"Laten we zo lang mogelijk zingen onderweg: de weg wordt er minder eentonig door"

Vergilius, Romeins dichter (70 v. C.-19 v.C.)

05 Het Evangelie van het Koninkrijk (vervolg)

Gespreksleider: ds. Bert Rooze
Data: dinsdag 9 oktober, 13 november,
11 december, 8 januari, 12 februari,
12 maart
Tijd: 19.30 uur
Plaats: Herman Bavinckhuis
Contactpersoon: Akke Bouwhuis tel. (0528) 275659
e-mail: wouterenakke@home.nl

We gaan door met lezing en bespreking van het evangelie naar Mattheüs, door de evangelist zelf getypeerd als 'het evangelie van het koninkrijk'. De komende avonden zullen we vooral stilstaan bij de vijf grote redevoeringen van Jezus

die in dit evangelie staan; volgens sommigen zijn ze bedoeld als tegenhanger van de vijf boeken van Mozes. Met name zullen we aandacht besteden aan Jezus' basisonderwijs: de zogenaamde Bergrede.

In elk geval was het niet Jezus' bedoeling een nieuwe godsdienst te stichten. Hij kwam naar eigen zeggen niet om de wet en de profeten (het oude testament) te ontbinden, maar om ze te vervullen (Matt. 5: 19).

Zowel oudgedienden als nieuwkomers zijn van harte welkom.

"En zij zullen niet zeggen: zie, hier! of daar!, want zie het koninkrijk Gods is onder u!"
Lucas 17: 21 Naardense Bijbel

06 Alles voor allen, een nieuwe Catechismus

Inleider: ds. Jacqueline Batenburg en ds. Henk Linde
Data: woensdag 10, 17 en 31 oktober en/of
woensdag 13, 20 en 27 maart
Tijd: 20.00 uur
Locatie: Vredehorst
Contactpersoon: Nies Muis tel. (0528) 267367
e-mail: n.muis@kpnplanet.nl

Belijdenisgeschriften, bijvoorbeeld de Heidelbergse catechismus, worden in onze tijd vaak als ouderwets, stoffig of dogmatisch ervaren. Een saaie of tenenkrommende opsomming van wat je 'hoort' te geloven. Toch is dit maar de helft van het verhaal.

'Belijden' in alle tijden is 'zeggen waar je voor staat'. Het is verwoorden wat je gelooft en waarop en op wie je vertrouwt in het leven. Dat is ook vandaag actueel. Een opdracht voor ieder die gelooft.

Alles voor allen

In deze reeks nemen we de nieuwe Catechismus van Huub Oosterhuis ter hand. Het is een verzameling van teksten van de voormalig rooms-katholieke priester, dichter, theoloog, en kerk-vernieuwer van de jaren zestig. Ze zijn min of meer systematisch geordend door de hand van Kees Kok. De inhoud is niet klassiek en wordt beïnvloed door een grondige (her) lezing van het Oude Testament. Thema's als gerechtigheid, solidariteit en medemenselijkheid staan op de voorgrond. Spreken over God, is spreken over hem die heet 'Ik-zal-er-zijn'. Kunnen wij ons in zijn woorden vinden? En is het echt heel anders dan de belijdenisteksten die we al kenden?

We gaan erover in gesprek. We vergelijken de woorden van Oosterhuis met de belijdende woorden uit andere tijden.

Zo hopen we elkaar te inspireren en te ontdekken waar wij vandaag de dag zelf voor staan en hoe we dat kunnen verwoorden.

Wat geloof jij?

U kunt zich opgeven voor beide reeksen of een keuze maken.

"De hardste strijd ontstaat niet doordat mening op mening botst, maar als twee mensen hetzelfde zeggen en er over de interpretatie van datzelfde wordt gevochten"

Sören Kierkegaard

07 Angst en vertrouwen

Inleider: Andries Visser
Datum en tijd: donderdag 11 oktober om 20.00 uur
Plaats: Oosterkerk
Contactpersoon: Henk ter Veen tel. (0528) 236063
e-mail: henkterveen.3@gmail.com

De lezing, met als thema 'Angst en vertrouwen', gaat uit van het gedachtegoed van de Deense filosoof, theoloog en cultuurcriticus Søren Kierkegaard.

'Angst', Kierkegaard schreef daar in 1844 een bijzonder boek over: 'Het begrip angst'. Daarmee was hij zijn tijd ver vooruit. Het zou duren tot 1926 voordat er weer een boek over angst het licht zag (van de bekende psychiater Sigmund Freud). In zijn boek schetst Kierkegaard onder andere het verband tussen angst en kwaad, en vraagt hij zich af hoe een mens de angst beheersbaar kan krijgen.

Angst, het is een uiterst actueel thema, denk maar aan de enorme angst voor risico's en de daaruit voortvloeiende veiligheidsmanie die onze tijd kenmerkt. Juist ook het persoonlijke leven van mensen is van angst vervuld, onontkoombaar volgens Kierkegaard, want het heeft met onze

menselijke 'structuur' te maken. Maar hoe ga je ermee om? En wat betekent in dat verband 'vertrouwen', en 'geloven'?

Andries Visser studeerde wiskunde, filosofie en theologie. Hij houdt zich al vele jaren bezig met het werk van Søren Kierkegaard. Hij leerde daarvoor samen met zijn vrouw Lineke Buijs Deens, en er zijn inmiddels een tiental werken van Kierkegaard door hen vertaald. Op dit moment werken ze onder andere aan een nieuwe vertaling van 'Het begrip angst', met daarbij een leesgids.

Samen organiseren zij, al sinds 1998, studie- en gesprekskringen rond Kierkegaards werk. Andries en Lineke wonen tegenwoordig in Usquert.

Zie ook www.kierkegaardvandaag.nl

"Angst te leren kennen is een avontuur dat ieder mens beleefd moet hebben. Anders dreigt hij verloren te gaan door nooit angst gekend te hebben, of door in de angst weg te zinken. Wie dan ook op de juiste manier geleerd heeft wat angst is, heeft het hoogste geleerd"

Søren Kierkegaard

08 Film: 'Philomena'

Inleider: ds. Jacqueline Batenburg
Data: maandag 15 oktober (film) en
dinsdag 16 oktober (nagesprek)
Tijd: 20.00 uur op beide avonden
Plaats: Vredehorst
Contactpersoon: Nies Muis tel. (0528) 267367
e-mail: n.muis@kpnplanet.nl

Philomena, een Britse speelfilm uit 2013, vertelt het verhaal over Philomena Lee, een Ierse vrouw uit de jaren vijftig. Ze raakt als tiener zwanger en wordt naar het klooster 'Roscrea'

gestuurd om daar te bevallen en verzorgd te worden. Nog vóór haar zoon drie jaar oud is wordt hij geadopteerd door een echtpaar uit de Verenigde Staten. De film speelt vijftig jaar later, wanneer zij eindelijk haar geheim onthult aan haar gezin en met een journalist Martin Sixsmith op zoek gaat naar haar zoon.

De film is gebaseerd op een waargebeurd verhaal en het boek van Sixsmith 'The lost child of Philomena Lee' uit 2009. Hoofdrollen worden gespeeld door Judi Dench en Steve Coogan. De film gaat over leven met gemis, schaamte, zonde en vergeving. Pittige thema's en een serieus onderwerp. Toch is het verhaal niet enkel drama: het wordt verteld met humor en schijnbaar eenvoudige levenswijsheid die je doet opkijken.

De zoektocht eindigt in een explosieve scene, waarin vergeving een belangrijke rol speelt. De film laat zien dat vergeving niet gemakkelijk is, maar uiteindelijk wel een weg is die ruimte maakt voor liefde en die haat en boosheid geen kans geeft. Hoe ga je om met onrecht? En zijn excuses nodig voordat vergeving kan plaatsvinden?

Op maandagavond wordt, na een korte inleiding, de film vertoond. Op dinsdagavond praten we door over wat we gezien hebben en hoe de thema's van Philomena raken aan ons eigen leven.

"Film is kijken naar mensen die kijken"

Remco Campert

09 Bijbellezen op de morgen

Inleider: ds. Arend Linde
Data: woensdag 17 oktober, 14 november,
12 december, 9 januari, 6 februari en
6 maart
Tijd: 9.30 tot 11.00 uur
Plaats: Vredehorst
Contactpersoon: Jaap Lowijs, tel. (0528) 230613
e-mail: jaap_lowijs@zonnet.nl

In het seizoen 2018-2019 gaan we verder met het lezen in het evangelie naar Mattheüs. We raken een beetje gehecht aan dat evangelie. In het vorige seizoen waren we bezig met de Bergrede en in het nieuwe seizoen zijn we toe aan het Onze Vader. En dat levert zeker weer een heleboel gespreksstof op. We zijn in gesprek met Mattheüs en met elkaar. Waarom zegt Mattheüs de dingen die hij zegt? En waarom zegt hij het zo? En wat zeggen anderen, met name de rabbijnen in zijn tijd? En wat

zeggen wij, wat kunnen wij met zijn teksten en wat roept het bij ons op?

Het gezamenlijk Bijbellezen blijft een boeiende exercitie. We verrijken elkaar ermee. En misschien is gewoon samen de Schriften openen wel de kerk van de toekomst. Luisteren naar een preek is natuurlijk ook mooi, maar zo samen teksten bespreken geeft veel inspiratie.

Wie mee wil doen, is van harte welkom. Ook nieuwe meelezers zien we graag komen.

"Je kan over de menselijke natuur meer leren door de bijbel te lezen dan door in New-York te leven"

William Lyon Phelps, Amerikaans schrijver en geleerde (1865-1943)

10 Ontmoetend verbinden

Sacrale Dans, meditatie in beweging, voor iedereen tussen de 8 en 80

Inleider: Joke Vuurboom
Datum en tijd: donderdag 18 oktober om 20.00 uur
Plaats: Goede Herderkerk
Contactpersoon: Gerda Zomer, tel. (0528) 263483
e-mail: leeftochthoogeveen.zomer@hotmail.com

Meditatie in beweging, ook wel Sacrale Dans genoemd is een eenvoudige dansvorm, waarbij in de kring gedanst wordt, rondom een thema en een mooi 'midden'. Dat midden correspondeert met je eigen krachtcentrum, het stille punt van waaruit je beweegt, van waaruit je leeft, van waaruit je danst. Contact maken met wie je in wezen bent, je onderdeel weten van een groter geheel en toch je unieke zelf zijn, daar draait het om. Daarbij speelt leeftijd geen rol.

Muziek nodigt uit om in beweging te komen. Eenvoudige danspassen vormen het stramien. Met aandacht aanwezig zijn bij elke stap en in elke beweging, waarnemend zonder oordeel, kan meditatie en helend werken.

Gedragen door het ritme van de muziek en de kracht van de cirkel kunnen we ons steeds weer overgeven aan wie we ten diepste zijn en ons steeds opnieuw verbinden en verbonden weten met de Bron van Al-wat-leeft.

Danservaring is niet nodig. De passen worden uitgelegd en herhalen zich steeds. De dansen kunnen variëren van uitbundig tot ingetogen zijn. Het gaat om de beleving, niet om de prestatie. We dansen op klassieke, religieuze, folklore en nieuwe tijds muziek.

Joke Vuurboom, kleuterleidster en onderwijzeres, kwam via de School van Praktische Filosofie en een Gestaltopleiding, voor het eerst in aanraking met Sacred Dance in 1991. In de Kloosterkerk in Ter Apel leidde een predikante een Sacred Dance avond. Joke werd hier zo door geraakt, dat ze zich de volgende dag aanmeldde voor de opleiding tot docente en ontving in 1995 haar diploma. Sindsdien geeft ze les in Nederland, maar ook vooral in Duitsland.

Om te ervaren wat Sacrale Dans inhoudt, word je van harte uitgenodigd je hiervoor aan te melden en om deel te nemen. Aan de ruime ervaring van Joke Vuurboom zal het niet liggen, zij draagt haar passie graag en met liefde uit, dus wat let je.

"Dance is a conversation between body and soul"

Gretha van Mulligen: 'Leeftocht biedt mogelijkheden om je geloof te voeden'

Dertien jaar lang was ze nauw betrokken bij Leeftocht. 'Ik ben in 2005 begonnen bij de Gemeentetoerusting, zoals het destijds nog heette. Ik weet eigenlijk niet eens meer hoe ik erbij terecht ben gekomen', realiseert Gretha van Mulligen zich. 'Ik zal wel door iemand gevraagd zijn. Al die tijd heb ik deel uitgemaakt van de commissie De Weide: eerst als commissielid en later als voorzitter. En de laatste vier jaar deed ik daar ook het secretariaat van het dagelijks bestuur van de centrale commissie van Leeftocht bij.'

'In het begin was het vooral opletten hoe de anderen te werk gingen, maar zodra je een poosje meedraait, ontwikkel je ook zelf voelsprietten waarmee je ideeën opdoet. Het is zo leuk hoe toevalligheden of gesprekjes aan de basis kunnen liggen van nieuwe onderwerpen. Een goed voorbeeld daarvan is een van liedjes die op mijn iPod staan. Daar luister ik altijd naar als ik ga hardlopen. Die liedjes heb ik natuurlijk al heel vaak gehoord, maar ineens drong de tekst van een liedje van Boudewijn de Groot, Achter de hemelpoort, tijdens zo'n training echt tot mij door. Daar wilde ik iets mee doen en het is uiteindelijk uitgewerkt tot een onderwerp voor in het programma.'

Koptische kerk

'Een andere mooi voorbeeld is een toevallig gesprekje met een kennis van mij dat aan de basis lag voor een bezoek aan de Koptische kerk in Assen. Deze man is van Egyptische afkomst en hij bleek een bestuurslid te zijn de Koptische Kerk in Assen. Toen ik opperde dat het me leuk leek om daar vanuit Leeftocht iets mee te doen, nodigde hij me spontaan uit. Op het moment dat

we dat afspraken, werd de kerk grondig verbouwd, maar zodra deze achter de rug zou zijn, naar verwachting in het voorjaar van 2017, waren we van harte welkom. Dat bezoek hebben we echter een jaar uit moeten stellen omdat de verbouwing meer tijd in beslag nam. Zodoende hebben we de kerk pas in april 2018 met een groep van 25 mensen kunnen bezoeken. We werden bijzonder hartelijk ontvangen en verwend met allerlei Egyptische hapjes. Die kennis van mij vertelde heel enthousiast over zijn geloof en op die manier kregen we er een beter beeld van. De avond was dan ook een groot succes.'

Herinneringen

Gretha haalt nog meer herinneringen op aan bijeenkomsten die er voor haar uitsprongen. 'Het mooie aan Leeftocht vind ik dat het een programma biedt met mogelijkheden om je geloof te voeden. Het is vooral ook de diversiteit die het aantrekkelijk maakt: van Bijbelstudies, lezingen en liturgisch bloemschikken tot zingen, drama, film en leerhuis. Er is voor elk wat wils. Tijdens mijn werk kwam ik in contact met een arts uit het

ziekenhuis die geïnteresseerd is in 19e eeuwse schilderkunst en veel wist te vertellen over schilderijen met Bijbelse afbeeldingen. Nou, dan is een afspraak snel gemaakt.

Ook zijn we vaak geneigd om de dingen op een bepaalde manier te benaderen, maar het kan zo leerzaam zijn om het ook eens vanuit een ander perspectief te bekijken. Zoals bij 'Ladies Only' waarbij vrouwen uit de Bijbel centraal stonden. Neem nu Sara en Hagar. Wij identificeren ons over het algemeen met Sara, maar wanneer je ook eens in Hagars huid probeert te kruipen, krijg je ineens een heel ander beeld.

Er staat ook ieder jaar wel een film met nabespreking op het programma. Daar komen vaak rond de honderd mensen op af!'

Het is gewoon mooi om ook op een andere manier met het geloof bezig te zijn

Van een heel ander kaliber was de Luthermaaltijd die vorig seizoen op het programma stond. 'Een geweldige combinatie van boeiende informatie én lekker eten; echt heel leuk. Het is gewoon mooi om op een andere manier met het geloof bezig te zijn. Dat is heel verrijkend. Ik vind het belangrijk dat je als christen je geloof onderhoudt en scherp houdt. Zo heb ik onlangs een Bijbel-app op mijn telefoon geïnstalleerd waarop ik dagelijks een 'Tekst van de dag' krijg. Zo word ik er elke dag bij bepaald en dat werkt voor mij.'

Nieuwe uitdaging

Voor Gretha sluit het boek van Leeftocht echter. 'Na dertien jaar is het mooi geweest. Ik vond het tijd om wat anders te gaan doen. Ik ga me inzetten als taalvrijwilliger bij Alescon. Dat is heel iets anders, maar ik ben wel toe aan een nieuwe uitdaging. Ik kijk ernaar uit om het komend seizoen alleen als deelnemer aan Leeftocht mee te doen.'

11 Ontmoeting met Maria in Bijbel en Koran

Inleider: ds. Jan Post Hospers
Datum en tijd: dinsdag 6 november om 20.00 uur
Plaats: Oosterkerk
Contactpersoon: Elly Westhuis tel. (0528) 220387
e-mail: ellywesthuiskoolhof@gmail.com

Vorig seizoen sprak drs. Jaap Kraan op de avond 'Kijk op Islam, Bijbel en Koran' met ons over de gemeenschappelijkheden en verschillen van Bijbel en Koran en christenen en moslims. Ook, onder andere, over de positie van Jezus in de Islam.

Maria, als moeder van Jezus is in het christendom één van de meest tot de verbeelding sprekende figuren. Ook zij komt in de Koran voor, maar dan met de naam

Maryam. Ook daar is zij de moeder van Jezus, die in de Koran Isa wordt genoemd.

Op deze avond gaan we samen in op de rol van Maria in de Bijbel en van Maryam in de Koran. Natuurlijk bespreken we ook wat de verschillen zijn.

Met het oog daarop lezen we samen Soera (hoofdstuk) 3: 33-51 van de Koran Dit gedeelte gaat over de geboorte en de jeugd van Maryam, maar ook over de aankondiging van de geboorte van Johannes de Doper (in de Koran: Yahya) en van Isa.

Jan Post Hospers is predikant in algemene dienst bij de PKN en werkzaam als project- en beleidsmedewerker ten dienste van de afdeling 'Kerk in Ontwikkeling voor ontmoeting met moslims en migrante-kerken'.

Foto genomen tijdens de bevestigingsdienst in de Adventskerk te Zwolle, rechts Jan Post Hospers .

"Als ik een aanhanger van een ander geloof ontmoet die zich laat leiden door liefde, heb ik het gevoel dat we dezelfde godsdienst belijden"
Mohamed El Bachiri, Marokkaanse Belg

12 Met licht geschreven

Inleider: dr. H. Nobel
Datum en tijd: woensdag 7 november om 20.00 uur
Plaats: Goede Herderkerk
Contactpersoon: Klara Strijker, tel. (0528) 268637
e-mail: jaapenklara@gmail.com

'In den beginne was het Woord'. Zo begint het Evangelie naar Johannes. 'In het Woord was leven, en het leven was het Licht der mensen.' Dit Licht is bijzonder. Want de duisternis heeft er geen macht over. Dit Licht is als de Heerlijkheid van de Heer, zoals dat in de vorm van de Menora in de tempel te Jeruzalem straalde.

De Menora wordt gevormd door een centrale stander met aan weerszijden 3 armen, zodat er in totaal 7 lampen zijn. Deze armen lopen in een wijde boog in elkaar over: 1 in 7, 2 in 6, 3 in 4 met in het midden, waar alles aan hangt.

Van deze vorm heeft de evangelist Johannes in navolging van de vele schrijvers van het Oude Testament gebruik gemaakt om evangelieteksten vorm te geven. Wanneer hij van de Menora gebruik maakt, bestaat zijn tekst uit 7 elementen. De belangrijkste hiervan staat dan in het midden. Wie met deze kennis leest, krijgt nieuw zicht op wat Johannes aan zijn lezers wil doorgeven.

Johannes schrijft als het ware met licht. Het is bedoeling hiervan enkele voorbeelden zichtbaar te maken om samen

te ontdekken hoe de evangelist met liefde zijn teksten heeft gecomponeerd om zijn blijde boodschap aangaande Christus

Jezus, onze Heer door te geven.

Ter inleiding zal ook aandacht worden besteed aan hoe zijn wijze van componeren in de oudtestamentische tijd is ontstaan.

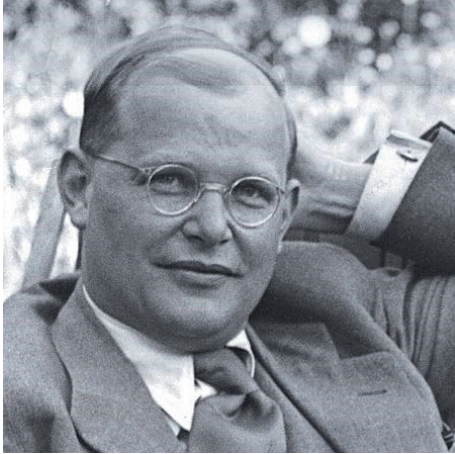
Dr. H. Nobel studeerde theologie in Groningen, waar hij ook promoveerde op een onderzoek in het Oude Testament. Hij was fulltime predikant in Blokzijl, Coevorden en Nieuw-Amsterdam. Daarnaast was hij ruim 25 jaar docent Oude en Nieuwe Testament aan de HBO-opleiding theologie in Leeuwarden. Ook heeft hij lessen gegeven aan de Catechetenopleiding in Groningen en bij cursussen Theologische Vorming voor Gemeenteleden in Groningen, Apeldoorn, Emmen en momenteel Assen. Na zijn emeritaat is hij met zijn vrouw in Hogeveen komen wonen. Sinds begin november vorig jaar verleent hij tijdelijk bijstand in het pastoraat in de Goede Herderkerk.

"Zeg tegen Aäron dat hij de lampen zo op de standaard zet dat het licht van alle zeven lampen naar voren valt"
Numeri 8:2

13 De blijvende actualiteit van Dietrich Bonhoeffer

Inleider: ds. Wim Loosman
Data: de woensdagen 7, 14, 21 en 28 november.
Tijden: 3 maal om 20.00 uur (7 november om 20.30 uur)
Plaats: De Vredehorst
Contactpersoon: Henk Meerman, tel. (0528) 278133
e-mail: henkmeerman50@gmail.com

Wat is het geheim van die blijvende interesse in Dietrich Bonhoeffer's nagelaten werk? Zijn aansprekende biografie spreekt tot de verbeelding. Bonhoeffer schreef zijn theologie namelijk tegelijk met zijn

levensverhaal. Hij speelt een grote rol in de Duitse kerkstrijd en

het verzet en wordt vlak voor de bevrijding in 1945 op 39 jarige leeftijd opgehangen in concentratiekamp Flossenburg.

De biografie, brieven en boeken van de Duitse verzetstheoloog Dietrich Bonhoeffer (1906-1945) hebben grote invloed uitgeoefend op het christendom van de 20e eeuw. En dat niet alleen. Ze worden nog altijd gelezen om ook gedachten voor het heden te bepalen. Tegen de achtergrond van een brandend Europa vormt de erfenis van Bonhoeffer, die zich uiteenlegt in een bont mozaïek aan schetsen, aantekeningen, preken, boeken en correspondenties, een even fragmentarisch als veelzijdig indrukwekkend getuigenis: van een moedig mens, een authentiek christen, en kritisch tijdgenoot.

In vier avonden gaan we kijken naar een documentaire over zijn leven en teksten lezen uit de boeken 'Leven met elkander', 'Navolging' en 'Verzet en Overgave'

"Geloof krijgen we van God slechts zo veel als we voor vandaag nodig hebben"

Dietrich Bonhoeffer

14 Mandala's tekenen

Inleider: Inge Pleijsant
Datum en tijd: donderdag 8 november om 20.00 uur
Plaats: Goede Herderkerk
Contactpersoon: Rita Bekhuis, tel. (0528) 262987
e-mail: e-bekhuis@ziggo.nl

Een aantal jaren geleden was mandala's tekenen al eens onderwerp bij Leeftocht. Ditmaal wordt het vanuit een andere invalshoek benaderd.

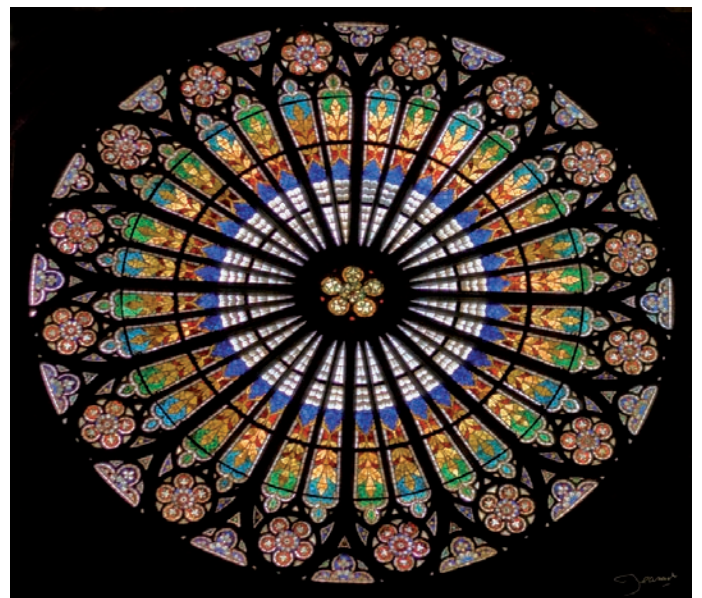
Kent u nog het antimakassartje, het gehaakte of gebreide kledingstuk achterop de rugleuning van een makkelijke stoel? Misschien heeft u het zelf nog gemaakt of uw moeder of grootmoeder.

Het is het principe van een mandala. Net zoals de roosvensters in de katholieke kerken. Heeft u daar ook met blijde verwondering naar staan kijken terwijl het licht erdoor viel? Samen met u wil ik u laten beleven hoe we daar, met potlood en papier, een eigentijdse vorm aan kunnen geven.

Inge Pleijsant is lid van de Goede Herderkerk. Jaren geleden heeft zij haar eerste mandala gemaakt op een avond in de Kerkboerderij. Heel verrassend was de ervaring dat je er niet voor hoeft te kunnen tekenen, maar dat je door de opbouw in de cirkel van de mandala wel je eigen verhaal kwijt kan. En hoe

dat nu precies werkt, daar kom je achter als je het zelf gaat proberen.

Wij hopen dat u zich weer een avond wilt laten verrassen.

"Elk blok steen houdt een beeld verborgen en het is de taak van de beeldhouwer om het te ontdekken"

Michelangelo

15 Jochen Klepper: dichter van het licht

Inleider: Titia Lindeboom
Datum en tijd: dinsdag 11 december om 20.00 uur
Plaats: Goede Herderkerk
Contactpersoon: Gerda Zomer, tel. (0528) 263483
e-mail: leeftochthoogevenzomer@hotmail.com

Via ds. Nees Cluistra (vorig jaar vertrokken uit Hoozevee) hebben we contact gekregen met de spreekster van vanavond, Titia Lindeboom. Zij zal ons over het leven en werk van liedboek-schrijver Jochen Klepper vertellen.

'De nacht is haast ten einde, de morgen niet meer ver'. Het is een bekend en geliefd kerkelijk gezang; een lied over licht, donker en goddelijke troost. De Duitse dichter van het gezang is Jochen Klepper, een man met een zowel bijzonder als schrijnend levensverhaal.

Titia Lindeboom vertelt met woorden, beelden en muziek meer over Jochen Klepper, die leefde van 1903 tot 1942. Hij was een Berlijns journalist en schrijver in de tijd van het nationaalsocialisme. Een diepgelovig christen, die naast proza kerkelijke liederen en poëzie schreef. Uit Jochen Kleppers liederen spreekt troost en geloofsvertrouwen. In het nieuwe Liedboek (2013) zijn drie van zijn liederen opgenomen, in vertalingen van Sytze de Vries en J. W. Schulte Nordholt.

Het dagboek van Jochen Klepper is een heel persoonlijk document, waarin hij schrijft hoe hij worstelt met geloofsvragen, met zijn eigen schrijverschap en met het groeiende antisemitisme in de Duitse samenleving, wat een directe weerslag heeft op zijn gezin. En juist de alledaagse zaken die in het dagboek naar voren komen, benadrukken hoe krankzinnig het leven was onder de dictatuur. Jochen Kleppers dagboek is een indringend relaas van liefde en geloof.

Titia Lindeboom (1969) is freelance-schrijver en -vertaler. Zij besloot een uitgebreide selectie van het boek te maken, die zij in het Nederlands vertaalde en waarbij zij inleidingen schreef. Het boek 'Onder de schaduw van uw vleugels' verscheen in 2015 bij uitgeverij Royal Jongebloed. Een jaar later kwam bij diezelfde uitgeverij de bundel 'Het licht breekt door de wolken' uit, Lindebooms hertaling van de gezangen van Jochen Klepper.

*'Dat God zo groot is, verwondert mij niet eens zozeer.
Maar dat Hij zo dichtbij komt ...'*
Jochen Klepper

16 Symbolisch Bloemschikken

Inleiders: Carla Schonewille en Hugo de Ruiter
Data en tijd: dinsdag 11 december om 14.00 uur
woensdag 12 december om 19.00 uur
(naar keuze één van beide data)
Kosten: € 10,-
Plaats: Herman Bavinckhuis
Contactpersoon: Akke Bouwhuis tel. (0528) 275659
e-mail: wouterenakke@home.nl

In de kerkelijke traditie hebben bloemen altijd een rol gespeeld om het verhaal van het Evangelie te vertellen.

Kleuren, vormen en lijnen van bloemen en materialen hebben een speciale betekenis.

Advent is een tijd van waakzaamheid: we worden geroepen om goed te kijken naar kleine tekens.

Dit willen we tot uiting brengen met de bloemen die we gebruiken. Wilt u zelf kerstgroen en een mesje meenemen?

Carla en Hugo hebben beide jarenlange ervaring op het gebied van bloembinden en bloemschikken. Zij willen samen met u een prachtig bloemstuk maken.

"Wanneer je naar een bloem kijkt, naar de kleur, zonder er een naam aan te geven, zonder voorkeur of afkeur, zonder op wat voor manier ook een scherm tussen jezelf en dat ding dat je als bloem ziet, te schuiven, zonder het woord, zonder gedachte, dan heeft de bloem een uitzonderlijke schoonheid"
Krishnamurti, In India geboren spiritueel leraar (1895-1986)

17 Is Vrede mogelijk?

Inleider: Ed Dumrese
Datum en tijd: woensdag 12 december om 20.00 uur
Plaats: Vredehorst
Contactpersoon: Nies Muis tel. (0528) 267367
e-mail: n.muis@kpnplanet.nl

1948-2018, 70 jaar staat Israël. Is vrede mogelijk? Al vele jaren domineren de slechte berichten over de conflicten tussen Israël's en Palestijnen het nieuws. Door de aanhoudende stroom van berichten en het gevoel van machteloosheid raakt de aandacht daarvoor op de achtergrond.

Toch zijn er ook positieve ontwikkelingen. Een van de meest indrukwekkende initiatieven is het dorp Neve Shalom – Wahat al Salam. Het is een dorp gesticht door Bruno Hussar, een Dominicaanse monnik, van huis uit Jood en Egyptenaar, bekeerd tot het Katholicisme. In het dorp leven Joden en Palestijnen vreedzaam samen, op basis van wederzijds respect en gelijkwaardigheid. Sinds de oprichting van het dorp is er veel veranderd en zijn nieuwe instellingen opgericht.

In verscheidene landen zijn inmiddels vriendenstichtingen actief, zoals in Nederland. Deze stichtingen ondersteunen het werk van het dorp en ze werken aan draagvlak voor de activiteiten. In tijden van crises, zoals tijdens de laatste Gaza-oorlog wordt extra steun geboden.

Ed Dumrese gaat ons vertellen over de historie en de ontwikkelingen van het dorp en de mogelijkheden, dat dit initiatief uiteindelijk tot vrede kan leiden. Hij heeft tijdens de eerste Intifada (de opstand van de Palestijnen) twee jaar in Israël gewoond en is beroepsmatig en persoonlijk regelmatig bij vredesvraagstukken betrokken. Sinds ruim 8 jaar is hij bestuurslid van de Nederlandse Stichting Vrienden van Neve Shalom.

"Vrede kan niet bewaard worden door middel van strijdkracht. Het kan alleen bereikt worden door middel van ons verstand"
Albert Einstein, Duits-Amerikaanse natuurkundige (1879-1955)

18 Op weg naar Kerst

Een muzikaal verhalenprogramma

Speler & Verteller: Wim Oostenbrink en Loek Boer
Datum en tijd: dinsdag 18 december om 20.00 uur
Plaats: Goede Herderkerk
Contactpersoon: Phia Schonewille, tel. (0528) 221215
e-mail: henk.phia.schonewille@kpnmail.nl

Leeftocht heeft de primeur: vanavond treden Wim en Loek voor het eerst gezamenlijk op. Een musicus en een verhalenverteller nemen u mee op een adventsreis. U luistert naar prachtige improvisaties op liederen uit het Liedboek, uit andere bronnen en van heel verschillende componisten. U hoort verhalen uit diverse landen en culturen, die allemaal op hun eigen wijze iets onthullen uit die wonderlijke tijd rond de geboorte van Jezus. Daaronder ook enkele Christuslegenden van Selma Lagerlöf.

Speler **Wim Oostenbrink** is 40 jaar verbonden geweest aan de muziekscholen in Hardenberg en Zwolle als docent orgel en piano. Daarnaast is hij organist van de Hoofdstraatkerk, de Vredehorst en pianist bij het Toonkunstkoor Hoozevee. Enkele

jaren geleden heeft hij voor Leeftocht medewerking verleend aan de introductie van het nieuwe liedboek en begeleidde hij Hans Bouma als ondersteuning van zijn gedichten in 'Dichter bij Muziek'.

Verteller **Loek Boer** begon ruim 20 jaar geleden als professioneel verhalenverteller vanuit zijn mini-theater 'Op verhaal komen ...' en treedt sindsdien op in kerken, scholen, musea, bibliotheken en bij familiefeesten door het hele land. Hij geeft workshops om anderen de kunst van vertellen te leren en coacht collega-vertellers die hun meestergraad willen behalen. Op zijn website www.verhalenvertellerloekboer.nl kunt u nader kennis met hem maken.

"Een aanval op ons vermogen om verhalen te vertellen is niet alleen censuur - het is een misdaad tegen onze menselijke natuur"
Salman Rushdie, In Indië geboren, Brits romanschrijver (1948)

19 Een zondagmiddag Mystiek met Meister Eckhart

Inleider: drs. Welmoed Vlieger
Datum en tijd: zondag 20 januari 2019 om 14.30 uur
Plaats: Oosterkerk
Contactpersoon: Loek Boer tel. (0528) 858374
e-mail: loekboer@home.nl

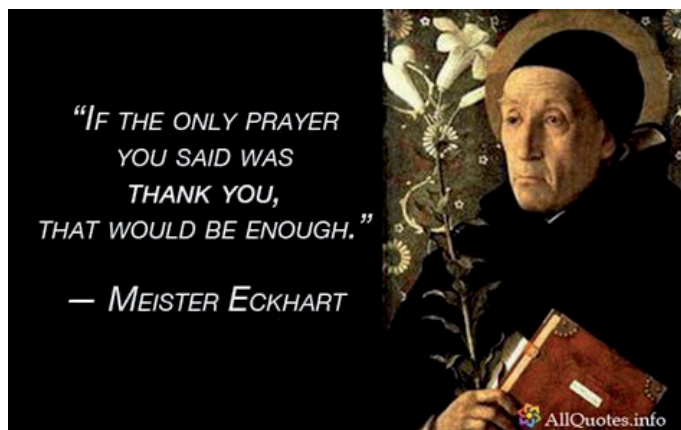
Een van de centrale thema's in de mystieke prediking van Meister Eckhart (1260–1328) is het thema van de Godsgeboorte in de grond van de ziel, de vereniging van God en mens. Eckharts leer van de Godsgeboorte houdt geen opgaan in het oceanische in maar draait uit op een praktische levenswijze die is geworteld in ontvankelijkheid - een leven zonder waarom.

Tijdens de lezing gaan we na welke levenshouding Eckhart hier voor ogen heeft en hoe deze tot uitdrukking komt in het praktische handelen en leven.

Welmoed Vlieger studeerde Wetenschap van Godsdienst & Levensbeschouwing en vervolgens Wijsbegeerte aan de Universiteit van Amsterdam. Zij specialiseerde zich in het werk en denken van de Dominicaanse filosoof/mysticus Meister Eckhart en is daarnaast sterk geïnspireerd door o.a. Plato, Heidegger, Kierkegaard, Buber en

Hammarskjöld. Welmoed werkt aan een promotie-onderzoek over innerlijkheid en politiek aan de VU. Zij is daarnaast freelance spreker en publicist en begeleidt retraites en kloosterweekenden. Ook heeft ze een veertiendaagse column op de pagina Religie en Filosofie van Trouw.

Meer informatie: www.welmoedvlieger.nl

*"De christen van de toekomst zal een mysticus zijn,
of hij/zij zal geen christen meer zijn"*

Paul Tillich, Duits-Amerikaans theoloog, filosoof (1888-1965)

20 Boekbespreking: Tomas Halik - Ik wil dat jij bent

Inleider: ds. Henk Linde
Data: donderdag 24 januari, 7 en 28 februari
Tijd: 20.00 uur
Plaats: Herman Bavinckhuis
Contactpersoon: Tineke Kombrink tel. (0528) 271441
e-mail: kombrink.t@kpnmail.nl

Opnieuw verscheen een pittig boek van Tomas Halik. De tijd waarin wij leven is een tijd waarin veel aan geloof lijkt achterhaald. Velen hebben geloof en kerk achter zich gelaten. En tegelijkertijd is er een zoeken en tasten naar houvast. Halik gaat op zoek naar de diepste drijfveren van de mens. Er moet iets zijn dat het alledaagse leven overstijgt en blijvend houvast biedt. Er moet een geheim liggen in het leven. Halik gaat niet akkoord met goedkope antwoorden. Atheïsme (een zeker weten!) ziet hij als een vorm van denkluiheid.

God is voor Halik geen object, maar de 'Radicaal Andere', een absoluut mysterie.

Zijn vorige boeken gingen met name over geloof en hoop. In dit boek stelt hij de liefde centraal. Hij kiest als uitgangspunt een citaat van de kerkvader Augustinus uit de vierde eeuw: 'Ik heb lief, dat betekent: ik wil dat jij bent', en mediteert vervolgens over de God van liefde. Liefde wordt 'geschonken', maar kun je ook ontwikkelen. Halik laat veel vragen aan bod komen. Het is meer een vraag- dan een antwoordtijd!

Eerdere boeken van Tomas Halik zijn 'Geduld met God' en 'De nacht van de biechtvader'. Tomas Halik is priester, hoogleraar, theoloog en filosoof. Een Tsjech, die zich op 18 jarige leeftijd vanuit het communisme bekeerde tot het christelijk geloof. Hij schrijft indringend en uitdagend over geloof en wetenschap.

"Alles wordt kleiner als je het deelt, behalve de liefde"

Jenny ter Avest en Pieta van den Berg: 'Je hebt het nodig om je geloof levend te houden'

Elk jaar weer kijken Jenny ter Avest-Beltman (87) en Pieta van den Berg-Dijkstra (76) vol verwachting uit naar het moment dat het nieuwe programmaboek van Leeftocht op de deurmat valt. 'We zijn altijd zó benieuwd naar de nieuwe onderwerpen. Het is wel eens voorgekomen dat Pieta hem een dag eerder had dan ik. Dan was ik gewoon een beetje jaloers', lacht Jenny.

De vriendinnen kennen elkaar al tientallen jaren. 'We woonden destijds nog in Wolfsbos toen we elkaar leerden kennen. We zaten daar samen op de vrouwenclub', blikt Pieta terug. 'We gingen naar dezelfde kerk en onze mannen zaten beiden in de kerkenraad. Destijds werd de Gemeentetoerusting, de voorloper van Leeftocht, per wijk georganiseerd. Toen gingen Jenny en ik nog niet gezamenlijk naar de avonden toe, maar we kwamen elkaar daar wel vaak tegen.

Eigenlijk waren die avonden voor mij heel vanzelfsprekend. Ik kom uit een gereformeerd nest. Mijn vader was ouderling en ik bezocht de meisjesclub, de meisjesvereniging en later dus de vrouwenclub. Dit soort bijeenkomsten zijn de bouwstenen voor mijn geloof. Ik heb zelfs de vierjarige cursus Theologische Vorming gedaan. Dat was vlak na het overlijden van mijn man. Om afleiding te vinden, wilde ik met iets nieuws beginnen. Ik was nieuwsgierig naar die cursus, ondanks het feit dat ik er door veel mensen voor gewaarschuwd werd. Ze waren ervan overtuigd dat ik mijn geloof erdoor zou kwijtraken. Nou, dat hadden ze toch echt verkeerd hoor', klinkt het verontwaardigd. 'Mijn geloof pakt niemand mij af en eventuele twijfel heb

ik gewoon naast me neergelegd. Ik heb de cursus helemaal afgemaakt en het afgesloten met een certificaat.'

Doorkneed

'Aan die cursus heb ik niet meegegaan hoor', vertelt Jenny. 'Maar ik heb het wel een beetje gevolgd. Natuurlijk via Pieta, maar mijn dochter is er ook mee bezig geweest en ze heeft me wel eens wat laten lezen. De cursus Theologische Vorming is best pittig. Leeftocht is een stuk laagdrempeliger. Net als Pieta kom ook ik uit een gereformeerd gezin. Ik heb vaak Bijbelstudies gedaan. Dat is me met de paplepel ingegoten, maar ik vind het nog steeds erg interessant. Omdat je van jongs af aan zo doorkneed bent met het geloof, ben je al gauw geneigd om te denken dat je het allemaal wel weet. Je bent immers bekend met de verhalen uit de Bijbel. Maar vaak zit er zoveel meer in zo'n tekst en daar leer ik iedere keer weer van.'

Rijk aanbod

'Het mooie aan Leeftocht is het rijke aanbod waaruit je elke keer weer kunt kiezen. Geweldig!', vervolgt de oudste van de twee vriendinnen enthousiast. 'Als we de nieuwe gids krijgen, lezen we

hem eerst helemaal door en kruisen we allebei aan wat ons aanspreekt. Daar gaan we echt even voor zitten. Pas daarna komen we bij elkaar en dan moeten we altijd weer lachen, want we hebben meestal dezelfde onderwerpen uitgekozen. Over het algemeen geven we ons voor een stuk of vier bijeenkomsten per seizoen op. Vaak zit daar wel iets van Bijbelstudie bij, zoals 'Bijbellezen op de woensdagmorgen'. Deze ochtenden werden eerst door dominee Evert Jan Hefting geleid, maar tegenwoordig door dominee Arend Linde. Hij doceert het op een heel bijzondere manier waarin ook ruimte is voor een gesprek. Dat zijn echt fijne ochtenden. Er wordt door de deelnemers nauwelijks verzuimd, en dat zegt eigenlijk ook al genoeg.' Pieta knikt instemmend: 'We hebben ook nog een Bijbelstudie bij dominee Rooze gevolgd over Openbaringen. Dat was echt heel bijzonder. En weet je nog die cursus Bouwstenen die Jan Kooistra, Gauke Zijlstra en Hennie Haan gaven? Was dat niet zestien keer per winter, twee jaar lang? Die was ook zo mooi. De deelnemers kwamen echt overal weg.'

Het mooie aan Leeftocht is het rijke aanbod waaruit je elke keer weer kunt kiezen

Respect

'Weet je wat ik ook zo prettig vind? De gespreksgroepen', zegt Jenny heel beslist. 'Vroeger, bij de meisjes- en vrouwenvereniging ging het vaak hard tegen hard. Toen had je echt die dogmatische vastigheden: hete hoofden, koude harten. Dat is gelukkig tegenwoordig niet meer zo. Je respecteert elkaar, er wordt je geen mening meer opgedrongen en dat troost me. Het is zoals Gauke Zijlstra het altijd zo treffend kon zeggen: 'Geloven is geen standpunt, maar het is een weg.' Geloven is vertrouwen en vertrouwen is niet alles weten. Daar voel ik me heel lekker bij.'

21 Verbinding met tekst en muziek van Daniël Lohues

Inleider: Ada Waninge
Datum en tijd: donderdag 7 februari 2019 om 20.00 uur
Plaats: Oosterkerk
Contactpersoon: Henk ter Veen tel. (0528) 236063
e-mail: henkterveen.3@gmail.com

Daniël Lohues;

De troubadour

De muzikant

De Drent

De verteller

De zanger

De ex-katholiek

De columnist

Er is heel veel te vertellen over Daniël Lohues en zijn muziek. Zijn teksten, bijna allemaal in de streektaal, zijn minder oppervlakkig dan je op het eerste gezicht zou denken.

Graag neemt Ada Waninge ons mee op een verkenningstocht naar de duizendpoot Daniël Lohues. Dat gaan we doen door te luisteren naar zijn muziek, het lezen en bespreken van zijn teksten:

Wat zegt hij door zijn muziek en zijn woorden?

Wat ontroert en wat zet aan het denken?
We zingen vast ook nog wel een lied van hem.

*Niks is meer weerd as vandage
Maor je moe'n 't maor net eem zien
Niks is meer weerd as vandage
Hoe 't mörgen löp, dat wet gienien.*

Schrijft Ada Waninge als zij onder de kop 'De waarde van de dag' op haar website www.adawaninge.nl invult wat haar dag kleurt. Ada woont met man en kinderen in Roden en is ook actief binnen de Protestantse Gemeente Roden.

"Je moet aordig doen tegen mensen die niet aordig doen. Want die benn aordioigheid 't hardste neudig"

Daniël Lohues

22 Rembrandts eigen geloofsverhaal

Inleider: ds. Koos Sluiter
Datum en tijd: woensdag 6 maart, 20.00 uur
Plaats: Oosterkerk
Contactpersoon: Betty Bosman, tel. (0528) 273052
email: betty_bosman@hotmail.com

In 2019 is het 350 jaar geleden dat Rembrandt van Rijn overleed. Een gebeurtenis die we aangrijpen om aandacht te geven aan deze beroemde schilder. ds. Koos Sluiter vertelt ons in dit Rembrandtjaar over het geloofsverhaal van Rembrandt.

Rembrandt neemt een eigen plaats in als het gaat over Protestanten en hun beelden. Zelf hoorde hij bij geen enkele kerk, maar de Bijbel was voor hem een onuitputtelijke inspiratiebron. Hij onderscheidt zich als een oplettende lezer; in zijn eigenzinnige benadering kiest hij onverwachte invalshoeken en momentopnamen. In zijn tekeningen en etsen lopen figuren uit het Oude en Nieuwe Testament vanzelfsprekend over naar de alledaagse Amsterdamse realiteit van Rembrandt. Daardoor komen de verhalen van de Bijbel ineens overrompend dichtbij. De aartsvaders, Jozef, David en de apostelen rondom Jezus zijn mensen zoals wij. De verhevenheid van Jezus komt nog het duidelijkst naar voren in sommige etsen en in de schilderijen, die vaak als werken in opdracht werden

gemaakt. Rembrandt neemt afscheid van een aparte religieuze bovenwereld en het lijkt denkbaar dat de 'ontmythologisering van het christelijk geloof' bij hem begint.

Koos Sluiter, geboren in 1946 in Emmen en van 1970 tot 2011 predikant in de PKN legt zich toe op het aanbieden van cursussen, presentaties en liturgie. 'Geloven en kunst in hun samenhang zijn mij steeds meer gaan boeien. In mijn werk als predikant heb ik gemerkt hoe boeiend het is om mensen rondom geloof en kunst met

elkaar in gesprek te brengen. Je ziet hoe kunstwerken en gedichten een krachtige taal spreken. De taal van beelden is onuitputtelijk en daarom van groot belang voor het geloven, juist in een beeldcultuur zoals we die nu beleven.'

Zie ook www.geloveninkunst.nl

*"Van Gogh heeft het geheim van het leven geraakt.
En dat was bij Rembrandt ook zo"*

23 Luchthavenpastoraat op Schiphol

Inleider: ds. Wina Hordijk
Datum en tijd: woensdag 13 maart om 20.00 uur
Plaats: Oosterkerk
Contactpersoon: Albert Bos tel. (0528) 267613
e-mail: annm_epost@hetnet.nl

Elke dag passeren op Schiphol rond de 180.000 personen: mensen die in-, uit- en overstappen. Mensen in grenssituaties, letterlijk en figuurlijk. Tussen al die mensen lopen sommigen met verdriet, zorgen en problemen, en met de behoefte aan hulp.

Het Luchthavenpastoraat, bestaande uit 3 kerkstromingen (Rooms-katholiek, Oudkatholiek/Anglicaans en de PKN/Remonstrantse Broederschap/Doopsgezinde gemeenten) biedt met 3 pastores, onder wie tot eind 2015 Wina Hordijk-van der Zwaag, pastorale zorg aan wie dat maar nodig heeft: zorg op een kruispunt van wegen.

De pastores zijn bij toerbeurt 24 uur per dag 7 dagen per week oproepbaar.

De 3 pastores worden bijgestaan door 26 vrijwilligers; die zorgen met name voor het Stiltecentrum achter de grens, een plaats van stilte, gebed en meditatie, waar mensen van alle nationaliteiten en godsdiensten samen in die ene ruimte welkom zijn. Daar wordt elke zondag een viering gehouden.

Het Luchthavenpastoraat (LHP) wordt ingeschakeld wanneer passagiers hulp nodig hebben. Bijvoorbeeld: mensen sterven

onderweg, en het LHP vangt hun geliefden op die bij hen waren, of hen kwamen ophalen, en begeleidt hen zo nodig naar het mortuarium.

Of mensen worden ziek: het LHP vangt de partner op en gaat mee naar het ziekenhuis. Of degene van wie de partner is opgepakt vanwege valse papieren. Of diegenen die alleen terugkomen maar samen waren vertrokken. Het LHP vangt mensen op die in de war zijn, bang, verdrietig, die vreselijke dingen hebben meegemaakt onderweg. Waar moeten mensen heen die terugkomen, maar geen enkele opvang hebben? Zij hebben opvang nodig, soms in de vorm van geld.

Voor alle mensen in nood op de luchthaven is het Luchthavenpastoraat beschikbaar. Zie ook www.luchthavenpastoraat.nl

*"Liefde is troost in droefheid, stilte in tumult, rust in onrust,
hoop in wanhoop"*

Henry Drummond, Schots schrijver, politicus

Neem nu uw abonnement op de Kerkentrommel!

Informatie-
en opinieblad
KERKENTROMMEL

Voor iets meer dan 1 euro (24 bladen voor 25 euro) altijd op de hoogte met veel artikelen en nieuws!

!pet visuele communicatie, p/a Hoofdstraat 122-126, 7902 EC Hoogeveen, Tel. 0528-200134

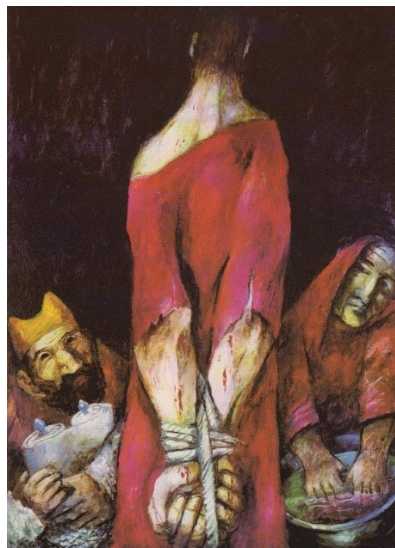
24 'Kruisweg' verhalend met beelden van Sieger Köder

Inleider: Kees Maas, priester uit Teteringen
Datum en tijd: donderdag 14 maart om 14.00 uur
Plaats: Goede Herderkerk
Contactpersoon: Gerda Zomer, tel. (0528) 263483
e-mail: leeftochthoogeveenzomer@hotmail.com

Verheugd zijn wij dat, ondanks zijn hoge leeftijd, priester Kees Maas voor de derde maal voor ons naar Hogeveen komt. In seizoen 2013/2014 maakte hij ons deelgenoot van zijn passie voor 'de Emmaüsgangers', vorig jaar nam hij ons mee naar de 'Ontmoeting bij de Bron'.

Dit jaar is de 'Kruisweg' met beelden van Sieger Köder (1925), een Duitse katholieke priester en kunstenaar, zijn leidraad. Köder wordt gerekend tot de bekendste Duitse schilders van de christelijke kunst in de 20ste eeuw. Hij wordt beschouwd als de beste 'Prediker met beelden'. Hij werd in 1971 tot priester gewijd, na eerst te hebben gestudeerd aan de Hogere staatschool voor edelmetalen; daarna volgde hij lessen in schilderen en kunstgeschiedenis aan de Academie van Beeldende Kunsten in Stuttgart. Er is een Bijbel uitgegeven met zijn afbeeldingen (Ostfildern 2004).

Onze presentatie gaat over zijn weergave van Kruiswegstaties. Hij weet op voortreffelijke wijze de kruisweg naar onze tijd te vertalen. Het is in feite ónze kruisweg. Boeiend is het, zoals

hij gebruik maakt van kleuren. Boeiend ook hoe handen een belangrijke rol spelen in deze kruisweg. Ze maken een diepe indruk op de toeschouwer, zozeer dat deze meegaat in de kruisweg.

Kees Maas (1938) is katholiek priester sinds 1963. Hij is 10 jaar missionaris geweest in Indonesië,

Flores. Daarna vele jaren verbonden aan (Marriage) Encounter; weekenden voor echt)paren, jongeren, alleenstaanden. Op dit moment is hij overste in een zorgcentrum in Teteringen, bij Breda.

<http://www.encounter.nl/>

"De christelijke religie, hoewel versnipperd en verspreid, zal zich uiteindelijk verzamelen aan de voet van het kruis"

Johann Wolfgang von Goethe

25 Kerkdienst tijdens koopzondag

Predikant: ds. J. Snaterse
Datum en tijd: zondag 24 maart om 16.30 uur
Plaats: Hoofdstraatkerk
Contactpersoon: Eefke Weismann-Hooijer, tel. 06 55990920
e-mail: eefkewh@gmail.com

Wilt u meer weten over God en geloof?
Of bent u zelf gelovig en heeft u weleens een gesprek met iemand die niet gelooft?

Op de koopzondag van 24 maart 2019 wordt tijdens de middagdienst in de Hoofdstraatkerk de vraag gesteld die zowel christenen als zoekers bezighoudt: 'Waar vind ik rust?'

Wat opzet betreft is het een 'gewone' kerkdienst. Wat inhoud betreft is de dienst afgestemd op zowel mensen die niet gewend zijn om een kerkdienst te bezoeken, als op mensen die dat wel gewend zijn.

Nieuwsgierig geworden?

Iedereen is welkom in de Hoofdstraatkerk.

Voorafgaand en/of na afloop is er voor iedereen koffie of thee en tijdens de dienst is er kinderoppas aanwezig. De toegang

is gratis, wel wordt er gecollecteerd voor een goed doel.

Ds. Snaterse is predikant van de Hervormde wijkgemeente Centrum.

Komt u, kom jij ook?

"O alle gij dorstigen! komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld, en zonder prijs, wijn en melk!"

Jesaja 55:1 Naardense Bijbel

Welmoed Vlieger: “Ontvankelijkheid is de sleutel”

Wie is Welmoed Vlieger?

“Als jongste van vier kinderen groeide ik op in een warm en dynamisch gezin. Mijn vader was vrijzinnig-hervormd predikant en groot liefhebber van popmuziek, mijn moeder had veel met spiritualiteit maar minder met de kerk. Het moet deze basis zijn geweest die mij al vroeg confronteerde met fundamentele levensvragen. Via muziek en poëzie in mijn jeugd jaren ben ik in Amsterdam wetenschap van godsdienst en levensbeschouwing en daarna wijsbegeerte gaan studeren. Tegenwoordig geef ik lezingen en workshops over werk en denken van Meister Eckhart en gerelateerde onderwerpen. Ook geef ik les aan de Hogeschool voor Geesteswetenschappen in Utrecht en begeleid ik levensbeschouwelijke organisaties bij vernieuwingstrajecten.”

Ben je gelovig?

“Zo geformuleerd doet de vraag mij denken aan een uitspraak van Gerard Reve: ‘Dat Koninkrijk van U, weet U wel, wordt dat nog wat?’ De vraag of ik gelovig ben raakt bij mij niet echt een snaar. Ten diepste is het leven iets waar we op kunnen vertrouwen, dat geloof ik. Een soort levensbeaming dwars doorheen alle schoonheid, vertwijfeling en tragiek waar we direct of indirect mee geconfronteerd worden. In die zin houdt geloof, opgevat als vertrouwen, voor mij iets dynamisch in – een sprong waar ik toe wordt uitgedaagd, elk moment weer. Niet te

kiezen voor stilstand maar voor beweging, zonder garantie op wat komen gaat. Ja, ik beschouw mijzelf als diep religieus, maar ‘gelovig’ in de meer traditionele zin van het woord noem ik mij niet.”

Wat heb jij met Meister Eckhart?

“Tijdens mijn eerste studie jaren, die niet bepaald voortvarend verliepen, spoorde een docent mij aan om Eckhart te gaan bestuderen. Een schot in de roos. Het klinkt misschien cliché maar het was de herkenning van iets volstrekt nieuws dat mij volkomen vertrouwd voorkwam. Eckhart zette alles wat ik tot dan toe had geleerd op z’n kop, met als opmerkelijk gevolg dat de studie in alle opzichten met sprongen vooruitging. Wat herkende ik dan? Dat er een dragende grond is die weliswaar geen taal of voorstelling verdraagt maar die de hele werkelijkheid doortrekt, niets en niemand uitgezonderd. Daar kun je misschien beter over zwijgen, zoals Wittgenstein voorstelde, maar ik ben blij dat Eckhart erover sprak. Ik heb altijd veel met taal gehad maar Eckharts woorden deden mij pas echt op mijn grondvesten schudden: hup Vlieger, sta op, aan de bak!”

Waarom is Meister Eckhart zo populair?

“Hoewel Eckhart een door en door christelijk denker is daagt hij zijn publiek met zijn denkwijze en taalgebruik uit om niet vast te blijven zitten aan bepaalde voorstellingen rond de mens, God, de werkelijkheid maar fundamenteel open te durven zijn. ‘Niet de daden heiligen

ons maar wij moeten de daden heiligen’, zegt hij. Ontvankelijkheid is de sleutel. Zijn denkwijze resoneert denk ik met een diep verlangen in de moderne mens om uit de kramp van een overgecontroleerd en gefixeerd leven te geraken. Het maakbaarheidsideaal begint roestplekken te vertonen en dat merk je o.a. in de groeiende populariteit van Eckhart. Bovendien sluit zijn denkwijze goed aan bij een wereld waarin een grote verscheidenheid aan culturen en (religieuze) denkbeelden naast en met elkaar bestaan. Eckharts boodschap krijgt in deze context een nieuwe lading en betekenis.”

Waarom is christelijke meditatie niet net zo populair als zen?

“In de eerste plaats omdat christelijke meditatie is geworteld in een bepaalde geloofstaal en -voorstelling waar een toenemend aantal mensen geen verbinding meer mee kan maken. Zen kan in principe door iedereen, ongeacht de persoonlijke overtuigingen en achtergrond, beoefend worden en is in die zin toegankelijker voor een breder publiek. Daar komt bij dat christelijke meditatie en (hoewel, vanwege de *unio mystica*, soms anders wordt gedacht) ook christelijke mystiek, een relationele werkelijkheid is: de Godsverhouding staat centraal. Daar moet je gevoelig voor zijn. Men zegt wel eens dat zen de minst projecterende religie is. Misschien dat juist dát voor moderne mensen aansprekender is.”

Is mystiek het enige ‘bindmiddel’ tussen religies?

“Of mystiek ‘het enige’ bindmiddel is weet ik niet. Ik vraag me zelfs af of mystiek *an sich* een bindmiddel is. Wel is duidelijk dat Eckharts speculatieve mystiek door mensen met verschillende religieuze achtergronden gelezen en gewaardeerd wordt, zelfs door atheïsten. Met zijn centrale notie van de eeuwige geboorte, bijvoorbeeld, raakt hij een grondintuïtie die religie overschrijdend blijkt. Om met de schrijver en diplomaat Dag Hammarskjöld te spreken: ‘Von der ewigen Geburt’ – daarmee is voor mij alles gezegd over wat ik geleerd heb en nog moet leren.”

Met toestemming overgenomen van de site www.nieuwwij.nl

26 Bezinning en Verbinding

In en rond het Karmelietenklooster te Zenderen

Begeleiding: Zr. Frida Koopman en Pater Edgar Koning
Datum: donderdag 28 maart 2019
Vertrek: 8.45 uur vanaf parkeerplaats voorzijde Oosterkerk
Kosten: € 15,00 Inclusief vervoersvergoeding
Contactpersoon: Henk ter Veen tel. (0528)236063
e-mail: henkterveen.3@gmail.com

Dit seizoen brengen we een bezoek aan een Rooms Katholiek klooster: het Karmelklooster te Zenderen. Het Karmelklooster in Zenderen (1855) is het op een na oudste klooster van de Karmelieten in Nederland na de reformatie. Momenteel wonen er 15 broeders en 2 zusters, grotendeels ouderen. In de parochiekerk naast het klooster vinden we art-decor schilderijen van de profeet Elia. In het Patersbos, dat vroeger o.m. dienst deed voor de processies met feesten, is een labyrint.

Na een ontvangst met koffie door de prior van het klooster pater Edgar Koning, splitsen wij ons op in twee groepen: de ene groep krijgt onder begeleiding van pater Edgar Koning een rondleiding

door de kerk en het klooster, de andere groep gaat met zuster Frida Koopman meditatief wandelen en het labyrint ervaren. Tijdens de gezamenlijke lunch (brood meenemen, soep is aanwezig) kunnen we informeel met elkaar in gesprek gaan. Na de lunch wisselen de groepen van activiteit. Er is ruimte voor 25 deelnemers. We verzamelen ons bij de Oosterkerk en rijden met eigen vervoer naar Zenderen. Het programma is rond 14.30 uur afgelopen, daarna rijden we terug naar Hoogeveen.

Bij aanmelding graag aangeven of u over een auto beschikt en hoeveel mensen met u mee kunnen rijden.
www.karmelcentra.nl/twente/karmelstroom/

"Geen tijd voor bezinning hebben is geen tijd hebben om te kijken waar we heen gaan omdat we het te druk hebben met er te komen"

Antonin Sertillanges, Frans filosoof en schrijver (1863-1948)

27 Vier en vijf mei

Gedenken met Muziek, zang en verhalen

Muziek en zang: Duo NIHZ (Bobby Rootveld en Sanna van Elst zang, fluiten en gitaar) en
Verhalen: Loek Boer, verhalenverteller
Datum en tijd: Zondag 5 mei 2019 om 15.00 uur
Plaats: Bibliotheek, Willemskade
Kosten: € 6,00
Contactpersoon: Henk ter Veen tel. (0528) 236063
e-mail: henkterveen.3@gmail.com

We denken ieder jaar weer aan het verdriet, dat zoveel mensen moesten ondergaan in de voorbije oorlogsjaren én we vieren een toekomst van een leven in vrijheid.

Dit jaar wil Leeftocht hieraan, samen met de Bibliotheek, aandacht besteden. We nodigen als afsluiting van het Leeftochtseizoen alle inwoners van Hoogeveen uit voor een ontmoeting waarin geluisterd wordt naar Joodse muziek en zang uit de oorlogsjaren, afgewisseld met twee bijzondere verhalen. Het eerste verhaal gaat over de grote bankoverval in Almelo tijdens de laatste oorlogswinter door de plaatselijke Knokploeg. Daartoe behoorde ook de Joodse grootvader van gitarist Bobby Rootveld. De herinnering aan wat zich toen afspeelde, wordt vertolkt in het verhaal 'De buit bedroeg ruim 46 miljoen ...'. Het tweede verhaal vertelt de geschiedenis van een Zigeunerjongen in Auschwitz, die machteloos moet toezien hoe zijn vader door een kampbeul wordt gedood. 30 jaar daarna ontmoet de jongen, nu een befaamd concertpianist, diezelfde

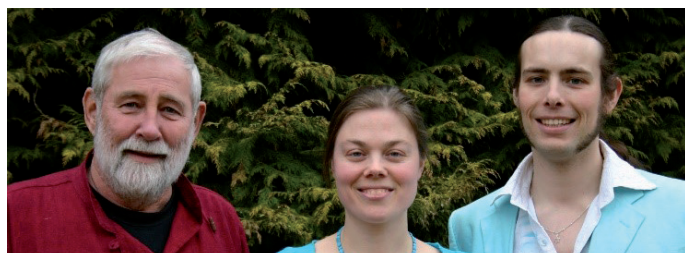

Leeftocht
Proviant voor onderweg

de Bibliotheek

kampbeul, die hem als ober in de pauze bedient: 'De pianist en de kelner'.

Het programma duurt een uur. Daarna is er gelegenheid om samen, voorzien van koffie of thee, door te praten: met elkaar, met het Duo NIHZ en de verhalenverteller. Speciaal ook jongeren vanaf 12 jaar worden hartelijk uitgenodigd!

Het Duo NIHZ studeerde af aan het Conservatorium Enschede, heeft een Kulturhaus in Nordhorn en heeft mede door de joodse wortels van Bobby een grote liefde ontwikkeld voor Joodse muziek en zang. Zij spelen in binnen- en buitenland in synagogen, kerken en concertzalen: www.duonihz.com
Loek Boer is verhalenverteller en woont in Hoogeveen: www.verhalenvertellerloekboer.nl

"Kom vanavond met verhalen hoe de oorlog is verdwenen en herhaal ze honderd malen"

Leo Vroman

Pelgrimeren in 2019: 17, 18 en 19 mei

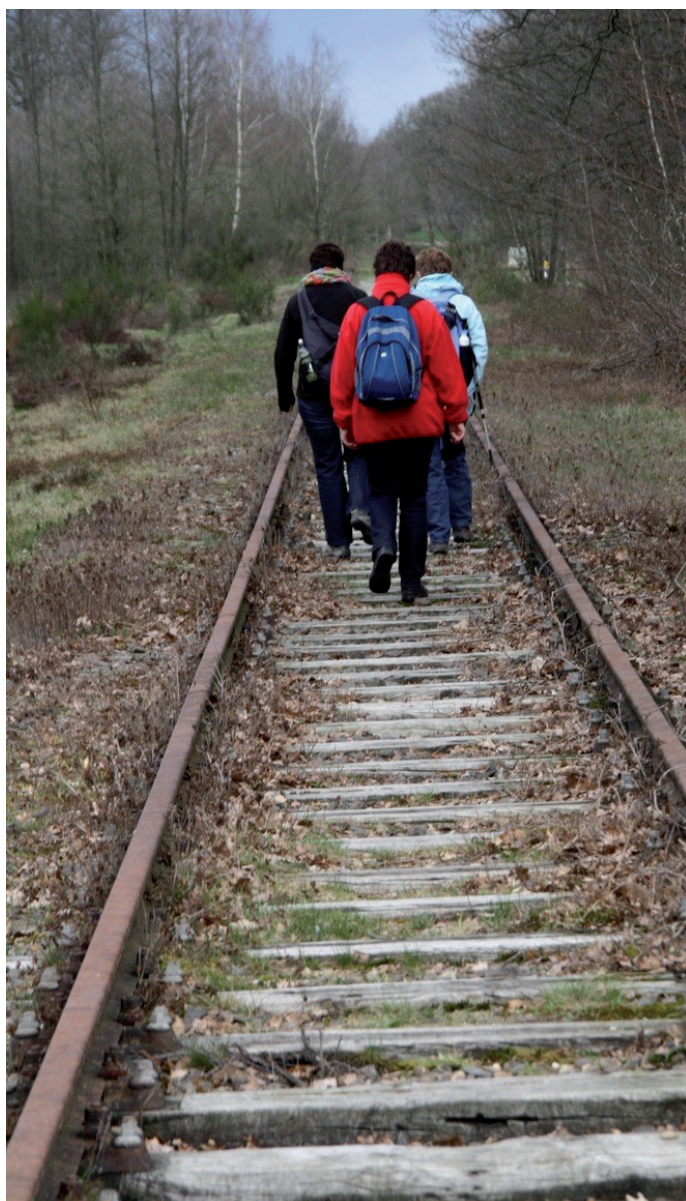
Voor aanmelding: zie onder

Wandelen en bezinnen, dat zijn de twee ingrediënten van het pelgrimsweekend. Pelgrimeren is een aloude inspirerende combinatie. Dat ontdekten de Emmaüsgangers al en – na hen – pelgrims en bedevaartgangers. Gelovigen, zoekers en twijfelaars in heden en verleden hebben ontdekt dat je al pelgrimerend verder komt. Niet alleen letterlijk, maar ook qua geloof.

Het weekend wordt gehouden van vrijdag 19.00 uur tot en met zondag 16.00 uur. Er kunnen maximaal veertig personen van 17 jaar en ouder deelnemen.

We reizen met eigen vervoer (carpoolen!!). Vanuit een mooi maar eenvoudig groeps-verblijf maken we twee dagwandelingen in groepjes van ongeveer 6/7 personen. Zaterdag wandelen we ongeveer 20 kilometer en zondag 12 kilometer. Ook is er een mogelijkheid om een kortere route te lopen. Voorafgaand aan de wandeling hebben we een korte ochtendviering.

Tijdens de wandeling word je uitgenodigd om aan de hand van een 'wandelboekje' na te denken en te spreken over het thema. Uiteraard is er onderweg ook tijd om te genieten van de natuur, de alledaagse gesprekken en de stilte. Na thuiskomst is er genoeg tijd voor ontspanning. Het weekend wordt afgesloten met een gezamenlijke viering, waarin de verschillende ervaringen van het weekend terugkomen.

De kosten worden geschat op € 65,- per persoon (incl. maaltijden + verblijf en excl. reis). De locatie wordt in de loop van het jaar uitgezocht

Aanmelden kan door te mailen **vóór 1 januari** naar: wandelweekend2019@gmail.com.

De organisatie is in handen van Bart Krikken, Lies Bakker, Betty Koornstra en ds. Wim Loosman.

Na opgave krijg je een bevestigingsbrief met daarin een rekeningnummer. Na betaling is de inschrijving definitief. Je wordt dan uitgenodigd voor een voorbereidingsavond.

Aanmeldingsformulier

AANMELDEN: hoe, waar en wanneer

Aanmelden voor deelname **uitsluitend** via de website leeftocht.pknhoogeveen.nl of via het aanmeldingsformulier hiernaast.

1. via de website leeftocht.pknhoogeveen.nl

Op de website leeftocht.pknhoogeveen.nl kunt u de onderwerpen nog eens nalezen.

Ook kan hier de laatste informatie over het onderwerp gevonden worden. Bijvoorbeeld wanneer een avond is geannuleerd of verplaatst.

Verder vindt u er ook het digitale aanmeldformulier. Dit formulier kunt u invullen tot en met zondag 23 september.

2. via het formulier

Het aanmeldingsformulier kunt u op **16 en 23 september inleveren in de kerkgebouwen** tijdens de diensten. Het kan ook **vóór 23 september ingeleverd worden bij het kerkelijk bureau**, Stoekeplein 4, of bij een van de contactpersonen die bij de onderwerpen staan vermeld.

Als u een e-mailadres hebt, wilt u dat dan ook vermelden?

Er is een kalenderoverzicht opgenomen in dit programmabladd, u kunt daarop aangeven, waarvoor u zich hebt aangemeld.

U wordt dus verzocht zelf bij te houden waarvoor u zich hebt opgegeven en op welke avond de bijeenkomst plaats vindt.

Geen bericht is goed bericht: zonder tegenbericht rekenen we graag op uw komst!!

Het is voor de inleiders bijzonder prettig als degenen, die zich hebben opgegeven, ook komen.

Als u onverhoopt toch een bijeenkomst moet missen, wilt u zich dan tijdig afmelden bij de contactpersoon.

Heeft u een auto beschikbaar voor een groepsactiviteit of kunt u bijvoorbeeld helpen bij het koken van een maaltijd? Geef het hieronder aan met het activiteitsnummer erbij. Uw hulp wordt zeer op prijs gesteld:

.....
.....

De heer / mevrouw / familie

Voorletter(s) / voornaam / voornamen: _____

Achternaam: _____

Straat: _____ Huisnummer: _____

Postcode: _____ Woonplaats: _____

Telefoon: _____

E-mail: _____

Activiteit:

Aantal personen

1. Gevangenzorg Nederland	
2. Henri Nouwen: Eindelijk thuis	
3. Mediatief schilderen rond het Zonnelied	
4. Zolang wij adem halen	
5. Het Evangelie van het Koninkrijk (vervolg)	
6. Alles voor allen, een nieuwe Catechismus	
7. Angst en vertrouwen	
8. Film: "Philomena"	
9. Bijbellezen op de morgen	
10. Ontmoetend verbinden	
11. Ontmoeting met Maria in Bijbel en Koran	
12. Met licht geschreven	
13. De blijvende actualiteit van Dietrich Bonhoeffer	
14. Mandala's tekenen	
15. Jochen Klepper: dichter van het licht	
16. Symbolisch bloemschikken	
17. Is Vrede mogelijk?	
18. Op weg naar Kerst	
19. Een zondagmiddag Mystiek met Meister Eckhart	
20. Boekbespreking: Tomas Halik - Ik wil dat jij bent	
21. Verbinding met tekst en muziek van Daniël Lohues	
22. Rembrandts eigen geloofsverhaal	
23. Luchthavenpastoraat op Schiphol	
24. 'Kruisweg' verhalend met beelden van Sieger Köder	
25. Kerkdienst tijdens koopzondag	
26. Bezinning en Verbinding	
27. Vier en vijf mei	

Aanmeldingsformulier inleveren

Kerkgebouw	Adres	Telefoon
Vredehorst	Zuidwoldigerweg 32	(0528) 263 966
Oosterkerk	Leeuweriklaan 35	(0528) 233 363
Goede Herderkerk	Middenweg 14	(0528) 264 028
Hoofdstraatkerk	Stoekeplein 4	(0528) 230 471

Sites die inspireren

bijbelencultuur.nl
naardensebijbel.nl
statenvertaling.net
psalmboek.nl
boodschapaanelkaar.nl
zinweb.nl
vrijzichtmagazine.com
spiritualiteit.net
zielgaattevoet.nl
pkn.nl
portal.eo.nl
andredroogers.nl
studiekringdrewermann.nl
kruislinks.nl
fritsdelange.nl

bertaltena.nl
kindengeloof.nl
wapenveldonline.nl
kro-ncrv.nl/deverwondering
nieuwwij.nl
debezieling.nl
dickwusten.be
volzin.nl
alainverheij.nl
sporenvangod.nl
hetgoedeleven.nl
leefstocht.pknhoogeveen.nl
kerkliederwiki.nl/Een_boom_geplant_aan_water
(toelichting tekst achterzijde)

Agenda

Datum	Nr.	Opmerking	Activiteit
SEPTEMBER 2018			
23			Start met de musical 'Spiegels'
27	1		Gevangenzorg Nederland
OKTOBER 2018			
3	2	1 van 4	Henri Nouwen: Eindelijk thuis
9	3		Meditatief schilderen rond het Zonnelied
9	4		Zolang wij adem halen
9	5	1 van 6	Het Evangelie van het Koninkrijk (vervolg)
10	6	1 van 3	Alles voor allen, een nieuwe Catechismus
11	7		Angst en vertrouwen
15	8	1 van 2	Film: 'Philomena'
16	8	2 van 2	Film: 'Philomena'
17	9	1 van 6	Bijbellezen op de morgen
17	2	2 van 4	Henri Nouwen: Eindelijk thuis
17	6	2 van 3	Alles voor allen, een nieuwe Catechismus
18	10		Ontmoetend verbinden
31	6	3 van 3	Alles voor allen, een nieuwe Catechismus
31	2	3 van 4	Henri Nouwen: Eindelijk thuis
NOVEMBER 2018			
6	11		Ontmoeting met Maria in Bijbel en Koran
7	12		Met licht geschreven
7	13	1 van 4	De blijvende actualiteit van Dietrich Bonhoeffer
8	14		Mandala's tekenen
13	5	2 van 6	Het Evangelie van het Koninkrijk (vervolg)
14	9	2 van 6	Bijbellezen op de morgen
14	2	4 van 4	Henri Nouwen: Eindelijk thuis
14	13	2 van 4	De blijvende actualiteit van Dietrich Bonhoeffer
21	13	3 van 4	De blijvende actualiteit van Dietrich Bonhoeffer
28	13	4 van 4	De blijvende actualiteit van Dietrich Bonhoeffer
DECEMBER 2018			
11	15		Jochen Klepper: dichter van het licht
11	16		Symbolisch Bloemschikken
11	5	3 van 6	Het Evangelie van het Koninkrijk (vervolg)
12	16		Symbolisch bloemschikken
12	17		Is vrede mogelijk?
12	9	3 van 6	Bijbellezen op de morgen
18	18		Op weg naar Kerst
JANUARI 2019			
8	5	4 van 6	Het Evangelie van het Koninkrijk (vervolg)
9	9	4 van 6	Bijbellezen op de morgen
20	19		Een zondagmiddag Mystiek met Meister Eckhart
24	20	1 van 3	Boekbespreking: Tomas Halik - Ik wil dat jij bent
FEBRUARI 2019			
6	9	5 van 6	Bijbellezen op de morgen
7	21		Verbinding met tekst en muziek van Daniël Lohues
7	20	2 van 3	Boekbespreking: Tomas Halik - Ik wil dat jij bent
12	5	5 van 6	Het Evangelie van het Koninkrijk (vervolg)
28	20	3 van 3	Boekbespreking: Tomas Halik - Ik wil dat jij bent
MAART 2019			
6	22		Rembrandts eigen geloofsverhaal
6	9	6 van 6	Bijbellezen op de morgen
12	5	6 van 6	Het Evangelie van het Koninkrijk (vervolg)
13	23		Luchthavenpastoraat op Schiphol
13	6	1 van 3	Alles voor allen, een nieuwe Catechismus
14	24		'Kruisweg' verhalend met beelden van Sieger Köder
20	6	2 van 3	Alles voor allen, een nieuwe Catechismus
24	25		Kerkdienst tijdens koopzondag
27	6	3 van 3	Alles voor allen, een nieuwe Catechismus
28	26		Bezinning en Verbinding
MEI 2019			
5	27		Vier en vijf mei

De tekst op de achterzijde van dit programma parafraseert zeven psalmverzen over water. Achtereenvolgens: Psalm 1:3; Psalm 23:2; Psalm 42:2; Psalm 63:2; Psalm 66:12; Psalm 78:15; Psalm 148:4

*Een boom geplant aan water,
wortels in de bron
van leven.*

*Jij laat mij rusten
aan beken vol
helder water.*

*Zoals een hert reikhalst
naar stromend water,
zo ik naar jou.*

*Zoals een dorstig land
bevloed moet met water
en vruchtbaar wordt.*

*Door vuur en water
ben ik gegaan
naar land van belofte.*

*Rotsen veranderen
In levende bronnen,
stenen in water.*

*Jou zegenen hemel en regen,
mensen, zeeën,
water en water.*

*Tekst: Michaël Steehouder
Beeld: Petra Verhees*

